

BIJLAGE 1: EXPERT JUDGEMENT OVER EFFECT WIJZIGING OP MILIEUEFFECTEN EN PROCEDURES

INHOUD

1	Beschrijving van de wijziging	1
2	Vraagstelling	1
3	Beschrijving effecten aanvullend op Passende Beoordeling	1
4	Beschrijving effecten aanvullend op aanvraag FF-wet	3
5	Beschrijving effecten aanvullend op het MER	3
6	Beschrijving effecten op Projectplan Waterwet	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
7	Conclusies	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1 BESCHRIJVING VAN DE WIJZIGING

- In de eindsituatie: minder ondiep water en oeverzones binnen Natura 2000-gebied.
- In de bouwfase: ca. 510.000 m³ grond wordt niet meer richting zandwinplas getransporteerd en daar onder water verwerkt voor een herinrichting van de zandwinplas (verondiepen), maar wordt getransporteerd naar een loswal aan de Waal en wordt uit het gebied getransporteerd m.b.v. schepen. In bijlage 2 is een kaart opgenomen, waarop is aangegeven waar de grond wordt ontgraven, en hoe de grondstromen in de oude en nieuwe situatie verlopen.
- De tijdsduur van de uitvoering van het transport (ca 3 jaar) verandert niet substantieel t.o.v. de situatie met verondieping. Het aantal extra vaarbewegingen op de Waal is ca. 15 schepen per week op een totaal van ca. 2600 schepen per week op de Waal (< 1 %).
- Niet verondiepen betekent geen groter aantal vrachtwagenbewegingen in het gebied. De grond moet in de oude situatie per as vanuit het gebied naar de put wordt gebracht, en moet daarbij om de Waarden bij Loevestein heen gereden worden (zie bijlage 2). In de nieuwe situatie gaat het transport direct naar de loswal aan de Waal, waarbij de gemiddelde transportafstand kleiner is. De nieuwe transportroutes lopen niet langs woningen die bewoond zijn.
- Afvoer van grond per schip betekent, dat een tijdelijke loswal gerealiseerd moet worden om grond in een schip te laden. Een eventuele loswal wordt genoemd in diverse achtergronddocumenten bij de vergunningaanvragen.

2 VRAAGSTELLING

In hoeverre leidt het niet verondiepen van een zandwinplas in project Munnikenland tot andere milieueffecten en daarmee tot verandering in procedures van de NB-wet of FF-wet?

De vergelijking wordt gemaakt met de effecten zoals beschreven in de Passende Beoordeling, de aanvraag voor de FF-wet ontheffing en het MER. Daarnaast wordt ook kort in gegaan op de verandering ten aanzien van het Projectplan Waterwet.

3 BESCHRIJVING EFFECTEN AANVULLEND OP PASSENDE BEOORDELING

3.1 Verandering qua effecten verzuring en vermisting (zie par. 2.5.1 PB)

- Stikstofdepositie.
- In de Passende beoordeling (Bijlage 6) zijn berekeningen opgenomen van de effecten van de stikstoftoename door de toename aan verkeer als gevolg van meer recreatie (50% toename). Hieruit blijkt dat de maximaal te verwachten bijdrage van deze extra autobewegingen aan de totale depositie van stikstof, een kleine fractie

beslaat van de ruimte tot aan de kritische depositiewaarde die geldt voor de hier te beoordelen habitattypen stroomdalgrasland en glanshaverhooiland. De maximaal te verwachten depositie leidt daarmee zeker niet tot een overschrijding van de kritische depositiewaardes voor deze habitattypen.

- Het niet verondiepen van de zandwinplas leidt tot een tijdelijk (tijdens de uitvoering) groter aantal scheepvaartbewegingen. In het ontwerpbesluit is aangegeven dat de berekeningen van de stikstofdepositie zeer ruim zijn geschat. De toename aan autoverkeer met 50% na realisatie van de inrichting (de 'gebruiksfase') betreft een blijvend effect, en zal daarmee een aanzienlijk grotere bron van stikstof zijn dan de kleine hoeveelheid extra scheepvaartbewegingen gedurende de uitvoeringsperiode van 3 jaar. De extra bron (schepen) zal niet leiden tot andere uitkomsten. Het niet verondiepen van de zandwinplas heeft daarom voor stikstofdepositie geen significante effecten.

3.2 Verandering qua effecten habitattypen (zie par. 3.1 PB)

- Zachthoutooibos (par. 3.1.5): In het projectgebied is nu 35,4 ha ooibos aanwezig; na herinrichting wordt dat 43,5 ha. Deze toename van 8,1 ha ontstaat, doordat er ten gevolge van het project 7,1 ha zachthoutooibos verdwijnt en er 15,2 ha nieuw zachthoutooibos tot ontwikkeling komt. Door het niet verondiepen van de zandwinplas ontwikkelt zich in oostelijk deel geen natuurlijk grasland met zachthoutooibos (- 2,7 ha); het gevolg is dat binnen het project minder nieuw zachthoutooibos wordt gerealiseerd (geen 15,2 maar 12,5 ha). Netto neemt de oppervlakte zachthoutooibos zonder verondieping van de zandwinplas met 5,4 ha toe in plaats van de oorspronkelijke 8,1 ha (dus van 35,4 naar 40,8 ha). De conclusie 'geen significant effect voor zachthoutooibos' blijft daarom overeind.
- Geen ontwikkeling ondiepe oeverzone met waterplanten (-1,4 ha). Heeft geen consequenties voor het oordeel in het kader van Natura 2000 (is geen habitatype)

3.3 Verandering qua effecten Soorten Natura 2000 (zie par. 3.2 PB)

3.3.1 Bittervoorn en Kleine Modderkruiper.

- Door het niet uitvoeren van de verondieping van de zandwinplas worden kansen voor vergroting (+1,4 ha) van het leefgebied Bittervoorn en Kleine modderkruiper binnen het Natura 2000-gebied niet benut. Het hele project leidt nog steeds tot een aanzienlijke toename van het leefgebied voor Bittervoorn en Kleine Modderkruiper (zie fig. 3.6 en 3.7 PB). Deze toename wordt buiten het Natura 2000-gebied gerealiseerd.
- Qua oppervlakte is er voor beide vissoorten binnen het Natura2000 gebied een:
 - afname door de aanleg Wakkere dijk t.h.v. de Schouwendijk: 0,2 ha
 - toename door het herstel van de centrale wetering in de Waarden van Loevestein: 0,6 ha ($l = 1200$ meter, $b = 5$ meter).De centrale wetering maakt deel uit van het verspreidingsgebied van de Kleine Modderkruiper en ook de Bittervoorn is er aangetroffen. Het betreft dus uitbreiding van bestaand en geschikt leefgebied: de wetering wordt voor een groter deel blijvend watervoerend en biedt na herstel connectiviteit met andere wateren.
- Voor beide soorten geldt een behoudsdoelstelling (oppervlakte en kwaliteit) en behoud van de populatie.
- Bovenstaande oppervlaktebalans geeft aan dat het ontbreken van het extra leefgebied dat bij de verondieping van de zandwinplas zou ontstaan (1,4 ha), niet noodzakelijk is voor de instandhoudingsdoelstelling van beide vissoorten. Ook zonder deze extra plus is er geen afname, maar zelfs een toename in het oppervlakte leefgebied.
- Een tijdelijke verstoring van deze soorten als gevolg van verdieping van de centrale wetering in de Waarden van Loevestein kan eenvoudig beperkt worden door deze maatregel zorgvuldig en gefaseerd uit te voeren .

3.3.2 Grote Bonte Specht en graspieper.

- Omdat bij transport van grond naar de loswal gereden wordt over terreindelen die afgegraven worden, leidt transport en verscheppen van grond niet tot nieuwe effecten op habitattypen. Wel zijn de typische vogelsoorten van de habitattypen Grote Bonte Specht en Graspieper gevoelig voor verstoring.
De soort Grote Bonte Specht is gevoelig voor verstoring, maar komt niet voor binnen de verstoringzone van de transportroute.
De typische soort Graspieper komt nu niet voor binnen de huidige aanwezige habitattypen Stroomdalgrasland en Glanshaverhooiland (waarvoor de Graspieper typerend is). Deze soort werd ook met verondieping van de plas tijdelijk verstoord en zal na herinrichting – met en zonder verondieping - profiteren van een verbeterde kwaliteit van het leefgebied. Wijziging van transportbewegingen leidt niet tot een extra effect op Graspieper.
- Het Natura 2000-gebied Loevestein is niet aangewezen voor vogels. Voor zover extra verstoring van vogels optreedt als gevolg van andere routing, hoeft deze niet passend te worden beoordeeld.

4 BESCHRIJVING EFFECTEN AANVULLEND OP AANVRAAG FF-WET

- Voor de Flora- en faunawet is het aspect verstoring van broedvogels juridisch gezien het enige issue dat speelt bij de wijziging van de aanvraag in verband met het niet doorgaan van de zandwinplas. Gedurende de 3 jaar van de realisatie van het project zal een deel van het gebied ongeschikt worden als broedgebied voor de nu voorkomende soorten Graspieper, Veldleeuwerik en Grutto. Na realisatie neemt de geschiktheid van het gebied voor deze soorten toe in vergelijking met nu.
De transportbewegingen in het huidige plan lopen door gebied, dat voor deze soorten geschikt is als broedgebied. De nieuwe routing van transport loopt door hetzelfde gebied. Het (tijdelijke) negatieve effect van al de transportbewegingen is te mitigeren door niet in broedseizoen te werken of door het nemen van broedwerende maatregelen. In het voorliggende ontwerp Ontheffing ex artikel 75 Flora- en faunawet is hierover het volgende opgenomen:
'Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.'

Daarmee is dit onderwerp afdoende geadresseerd en is een aanvulling op het ontwerp besluit niet nodig.

5 BESCHRIJVING EFFECTEN AANVULLEND OP HET MER

Voor het MER is op twee aspecten beoordeeld of er effecten optreden door het niet doorgaan van de verondieping van de zandwinplas. Het betreft de aspecten Landschap en cultuurhistorie en Verandering van kwaliteit Leefomgeving. Het niet doorgaan van de verondieping van de zandwinplas heeft geen consequenties voor de beoordeling in het MER op de overige getoetste aspecten.

5.1 Verandering qua landschap en cultuurhistorie (par. 6.7 MER)

- Ten aanzien van cultuurhistorie leidt het niet verondiepen van de zandwinplas niet tot effecten. Het toetsingskader voor cultuurhistorie in het MER gaat niet in op de betekenis van zandwinputten uit de jaren 70 van de vorige eeuw, kennelijk omdat aan deze elementen in vergelijking met andere elementen en structuren in

het gebied geen cultuurhistorische waarde wordt toegekend. Wel kan worden gezegd dat met het niet verondiepen van de put een karakteristiek element van het menselijk handelen in deze zeventiger jaren nu voor het nageslacht wordt behouden. Ten aanzien van landschap en ruimtelijke kwaliteit geeft het MER evenmin aanknopingspunten voor een andersoortig effect als gevolg van het achterwege laten van verondiepen. Dit komt vooral vanwege het lokale schaalniveau waarop de beleving van het (niet) verondiepen van een individuele plas zich afspeelt. Het MER kijkt juist op een meer regionaal schaalniveau naar effecten op landschap.

5.2 Verandering in kwaliteit leefomgeving (par. 6.8 MER)

- Geluidshinder t.g.v. de realisatie. Eén woning ligt in het plangebied in de Brakelse Benedenwaarden (zie bijlage 2). De wijziging in het grondtransport t.g.v. het niet verondiepen van de zandwinplas vindt plaats op grote afstand van deze woning (> 1 km.) Daardoor is er geen wijziging op de geluidshinder van deze woning. Twee andere woningen die binnen het plangebied liggen worden in het huidige plan aan de woonbestemming onttrokken. Voor deze woningen is de geluidsbelasting door bouwwerkzaamheden niet meer relevant.
- Luchtkwaliteit. Uit de berekeningen van het MER blijkt, dat het toenmalige referentieontwerp en de twee onderzochte alternatieven A en B geen significante bijdrage leveren aan de verslechtering van de luchtkwaliteit ter hoogte van het plangebied. De relevante wijzigingen t.g.v. het niet verondiepen van de zandwinplas zijn:
 - Het aantal vrachtbewegingen in het plangebied blijft hetzelfde (de grond die anders de zandwinplas in gereden zou worden, gaat nu naar de loswal). De gemiddelde transportafstand zal waarschijnlijk afnemen (zie bijlage 2). Er is daardoor een kleinere belasting door transport op het land.
 - Het aantal extra vaarbewegingen op de Waal is ca. 15 schepen per week op een totaal van ca. 2600 schepen per week op de Waal (< 1 %).

De afname t.g.v. het landtransport en de relatief kleine toename van het varende transport rechtvaardigt de bevestiging van de conclusie van het MER, dat het project geen significante bijdrage levert aan de verslechtering van de luchtkwaliteit ter hoogte van het plangebied.

6 BESCHRIJVING EFFECTEN OP PROJECTPLAN WATERWET

- De verondieping van de zandwinplas is opgenomen als ingreep in het kader van het Projectplan Waterwet. De zandwinplas wordt verondiept om de ecologische potenties van de plas te vergroten en draagt bij aan de doelstellingen met betrekking tot versterking van de ruimtelijke kwaliteit. De verondieping wordt genoemd als een nuttige toepassing van grond.
- De ingreep speelt echter verder geen rol in het toetsingskader van de Waterwet, ook de daarmee betrokken grondstromen. Deze dienden te voldoen aan verschillende andere besluiten, waaronder Besluit bodemkwaliteit en Besluit lozen buiten inrichtingen.
- Er is dan ook geen effect op het voorgenomen besluit Projectplan Waterwet door het niet door gaan van de verondieping.

7 CONCLUSIES

Hoofdconclusie: De milieueffecten t.g.v. het niet verondiepen van de zandwinplas zijn niet significant anders dan de effecten zoals beschreven in de documenten bij de aanvraag voor de vergunningen. De wijziging heeft daarom geen invloed op de afgegeven ontwerp vergunningen en de daarin opgenomen voorwaarden.

De conclusies m.b.t. de effecten zijn, geordend naar de betreffende vergunningen, als volgt:

- Vergunning NB-wet:

- Binnen het Natura-2000 gebied wordt aan de behoudsdoelstelling voldaan voor de Bittervoorn en Kleine Modderkruiper.
 - Ook met de wijziging blijft de conclusie voor het project: 'geen significant effect voor zachthoutoibos'.
 - Het niet verondiepen van de zandwinplas heeft ecologisch gezien voor stikstofdepositie geen significante effecten op de beoogde habitattypen stroomdalgrasland en glanshaverhooiland.
 - De wijziging van de transportroutes geeft geen extra verstoring van de typische soorten Grote Bonte Specht en Graspieper.
- De Ontwerp Ontheffing FF-wet geeft de vergunninghouder de mogelijkheid om het negatieve effect van transportbewegingen op het broeden van vogels te mitigeren door het nemen van broedwerende maatregelen. Er is geen noodzaak om de Ontwerp Ontheffing FF-wet hierop aan te passen.

**BIJLAGE 2: WIJZIGING GRONDSTROMEN TGV WIJZIGING VERONDIEPING
ZANDWINPLAS**